

Nr 87

Av herr **Vigelsbo m. fl.**, *angående folkomröstning i frågan om statskicket.*

(Lika lydande med motion nr 51 i Första kammaren)

Författningsutredningen prövade icke frågan om vårt land skall vara monarki eller republik. Anledningen härtill får antagas vara, att frågan icke bedömdes ha någon större praktiskt aktualitet. På sistone har emellertid frågan ägnats viss uppmärksamhet.

Det torde kunna konstateras, att frågan om monarki eller republik icke är i vanlig mening partiskiljande. Inom samtliga demokratiska partier torde finnas såväl sådana som vill bibehålla vårt nuvarande monarkistiska system som sådana som föredrar ett republikanskt statskick.

Såsom redan framhållits har bedömningen i regel varit att frågan om övergång till republik saknar praktisk aktualitet. Monarkien i vårt land har successivt blivit helt anpassad till den parlamentariska demokratiens förutsättningar och villkor. Det kan utan vidare förutses, att monarkens befogenheter i en ny grundlag kommer att vara begränsade till rent representativa och därmed jämställda uppgifter. Det är möjligt att en presidentmakt skulle tilldelas något längre gående befogenheter. Den största avvikelser från monarkien skulle väl dock ligga i själva presidentvalen och de därmed sannolika presidentvalkampanjerna. Då de båda systemen i stort sett kan bedömas som praktiskt likvärdiga för vår demokrati, kan det även från en utgångspunkt, som i princip innebär förord för republiken, anses lämpligast, att någon ändring inte aktualiseras under de nu rådande förhållandena.

Skall en gång övergång ske till republik, måste frågan naturligtvis vara grundligt utredd. Vi vill emellertid inte förorda en sådan utredning. Frågan om en författningsreform i mer eller mindre nära anslutning till författningsutredningens förslag befinner sig i ett avgörande skede. En utredning av frågan om monarki eller republik skulle kunna leda till att den aktuella författningsreformen fördröjes ytterligare. En sådan konsekvens måste givetvis undvikas.

För den fortsatta debatten skulle det dock enligt vår mening vara av stort värde att få klarlagt vad det svenska folket vill. Då denna fråga såsom framhållits icke är i vanlig mening partiskiljande, bör detta ske genom en folkomröstning enligt RF 40 § 2 mom. och RO 1 § 2 mom.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,
att kravet på republik icke upptages till utredning innan folket först sagt sin mening i principfrågan genom folkomröstning.

Stockholm den 19 januari 1966

Sven Vigelsbo

John Eriksson
i Bäckmora

Anders Dahlgren

Arne Persson
i Heden

Bengt Börjesson
i Falköping

Tage Sundkvist

Nr 88

Av herr **Jonasson**, om fria resor för värnpliktiga till hemorten.

(Lika lydande med motion nr 52 i Första kammaren)

Stockholm den 19 januari 1966

Bertil Jonasson

Nr 89

Av herr **Jönsson** i Arlöv m. fl., om inrättande vid Lunds universitet av en professur i anesthesiologi.

(Lika lydande med motion nr 54 i Första kammaren)

Stockholm den 19 januari 1966

Hans Jönsson
i Arlöv

Eric Nelander

C.-G. Regnéll

Nils G. Hansson
i Skegrie

Mary Holmqvist

Villiam Björk